

Regeringskansliet
Utbildningsdepartementet
u.remissvar@regeringskansliet.se

Remissyttrande över betänkandet *Att förstå och bli förstådd - ett reformerat regelverk för tolkar i talade språk* (SOU 2018:83)

Ert diarienummer U2018/04684/UF

Effekter för de allmänna förvaltningsdomstolarna

Förvaltningsrätten är i egenskap av migrationsdomstol en stor användare av tolktjänster, och välkomnar därför förslag som syftar till att säkerställa en god försörjning av kvalificerade tolkar och till att tolkyrkets status höjs. Enligt förvaltningsrättens mening kan en sådan gemensam statlig tolkportal som föreslås av utredningen väntas effektivisera hanteringen av tolkbeställningar i domstolens verksamhet och därmed vara arbets- och resursbesparande. Förvaltningsrätten instämmer i vad som anges i betänkandet om att domstolarnas utgifter kan väntas öka om utredningens förslag leder till att rättstolkar och auktoriserade tolkar anlitas i högre omfattning, men att det även kommer innebära vinster i form av höjd kvalitet.

Beslut enligt den föreslagna tolklagen och tolkförordningen kan överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Om utredningens förslag genomförs och leder till att fler tolkar väljer att ansöka om auktorisation och registrering kommer Kammarkollegiets ärenden gällande tolkar att öka, vilket i sin tur får antas leda till fler överklaganden till förvaltningsdomstol. Vidare anges i betänkandet att Kammarkollegiet ska utöva en mer aktiv tillsyn över tolkar, vilket också kan väntas leda till fler överklagade beslut. Kammarkollegiets beslut angående tolkar får, i avsaknad av bestämmelser om behörig domstol i speciallag, även fortsättningsvis antas överklagas till Förvaltningsrätten i Stockholm. Reglerna om registrering av och tillsyn över tolkförmedlingar kommer innebära nya måltyper i allmän förvaltningsdomstol. Eftersom Länsstyrelsen föreslås vara besluts- och tillsynsmyndighet avseende tolkförmedlingar får de nya målen antas nå samtliga förvaltningsdomstolar. Mot denna bakgrund kan en ökad arbetsbelastning i de allmänna förvaltningsdomstolarna väntas.

Synpunkter på författningstexten

Enligt förvaltningsrättens mening behöver de föreslagna författningarna ytterligare översyn, eftersom de på flera punkter är inkonsekventa och otydliga. Domstolen vill härvid särskilt belysa följande.

I den föreslagna tolklagen har tagits in en definition av begreppet auktoriserad tolk, vilken också gäller enligt tolkförordningen. I flera bestämmelser används dock begreppet på ett sätt som tycks avvika från definitionen. Exempelvis anges i 3 kap. 3 § första stycket tolklagen att en auktoriserad tolk kan ansöka om att upptas i tolkregistret, vilket inte borde vara aktuellt för en tolk som träffas av den angivna definitionen. Det är också oklart om tolklagens definition av en auktoriserad tolk är tänkt att gälla när begreppet används i rättegångsbalken och förvaltningsprocesslagen.

Enligt förvaltningsrätten kan det ifrågasättas om en definition av begreppet auktoriserad tolk behövs, eftersom det framgår redan av ordalydelsen att en sådan tolk är auktoriserad. Det framstår snarast som förvirrande att det utöver auktorisation krävs registrering i tolkregistret för att vara auktoriserad enligt tolklagen. Ett begrepp som skulle kunna användas om det finns ett behov av att förtydliga vad som avses med auktoriserad tolk, exempelvis i de föreslagna ändringarna i rättegångsbalken och förvaltningsprocesslagen, är ”av Kammarkollegiet auktoriserad tolk”.

Förvaltningsrätten anser även att det bör förtydligas om ett upptagande i tolkregistret är ett krav för att auktoriseras som tolk. Enligt förvaltningsrättens mening kan det inte uteslutas att vissa tolkar vill ha möjlighet att auktoriseras utan att behöva synas i registret. För det fall att det kan finnas tolkar som är auktoriserade men inte ingår i tolkregistret bör även förtydligas vilka tolkar som Kammarkollegiet utövar tillsyn över.

Vad vidare gäller utövandet av tillsyn över tolkar och tolkförmedlingar anser förvaltningsrätten att det är önskvärt att det i författningskommentaren tas in vägledning beträffande vilka brister, utöver formella brister i förhållande till de i författningarna angivna kraven, som bör leda till tillsynsåtgärder.

Gällande tillsynen över tolkar, anges i 2 kap. 10 § tolförordningen att Kammarkollegiet på begäran ska utfärda intyg om att tolk inte avförts från registret, fått sin auktorisation upphävd eller meddelats varning. Att en tolk kan få sin auktorisation upphävd framgår enligt gällande rätt av 14 och 15 §§ förordningen (1985:613) om auktorisation av tolkar och översättare. Enligt utredningens förslag ska förordningen dock ändras till att endast avse teckenspråks-, dövblind- och skrivtolkar. Någon bestämmelse om att en tolks auktorisation kan upphävas har dock inte tagits in i den föreslagna tolklagen.

Vad gäller tillsynen över tolkförmedlingar, föreslår utredningen att Länsstyrelsen inom ramen för sin tillsynsverksamhet vid behov även ska kunna besluta om tillfälligt verksamhetsförbud (s. 449). Någon sådan bestämmelse

har dock inte tagits in i författningsförslagen. Enligt förvaltningsrättens mening bör en så ingripande åtgärd lämpligen regleras i lag.

En sista synpunkt gäller det föreslagna ikraftträdandet av tolkförordningen. Enligt utredningen ska bestämmelsen i 2 kap. 4 § om att endast tolkar med godkänd utbildning ska kunna auktoriseras gälla från 2024 (s. 360). Enligt författningsförslaget ska dock förordningen i helhet träda i kraft den 1 januari 2020.

Beredning och beslut

Detta remissyttrande har beslutats av rådmannen Lena Juhlin. I handläggningen har även rådmannen Catharina Kihlefeldt Bondesson, tolksamordnaren Linda Jönsson samt förvaltningsrättsfiskalen Erika Karlsson (föredragande) deltagit.

Lena Juhlin

Erika Karlsson